

ter, ganske vist lettere, men dog Argumenter, der ligesom Projektilerne i den nyere Krigsførelse saare og gjøre ufampdygtige uden at slaas ihjel. Man søger jo i den nyere Krigsførelse at overdænge et vist Fladerum med det størst mulige Antal Projektiler i en kort Tid for at kunne gjøre det derværende Mandskab ufampdygtigt uden derfor at lægge an paa at dræbe. Den samme Taktik brugte Cicero, i sine Taler, og den samme Fremgangsmaade er ogsaa bleven anvendt af det ærede Medlem. En Hovedforskjel er der ganske vist, men den vedkommer ikke Kampmaaden. Forskjellen er nemlig den, at, medens den romerske Cicero bebrejdede Catilina, at han om Dagen gav sig Mine af at være en ærbar stikkelig Epidborger, der gif omkring som enhver anden stikkelig Mand og ikke gjorde Fortræd, men om Natten derimod smebede Rænker og forberedte Oprør i Malm og Mørke, — det var Cicero kommen efter, — saa rettede vor Cicero den modsatte Bebrejdelse mod vore Catilinaer, den nemlig, at de teede sig om Dagen, som om de havde Revolutionen sig og færdig, medens de om Natten vare ganske rolige og overhovedet slet ikke tænkte paa Revolution. Det er ganske vist en stor Forskjel, men den vedrører ikke Kampmetoden, denne lette, behagelige og paa sine Steder ganske vist flaaende Maade, hvorpaa Modstanderne feies til Side ved en Sværm af Argumenter, ved en Mængde af Epidstugler, som væltes ud over det Fladerum, som skal bestydes. Jeg tillod mig før at ytre, at jeg støttede mit Haab om, at provisoriske Finantslove ikke skulle blive noget Ved i vor offentlige Statsret, paa den nye Situation, der er fremkommen siden 8de November. Det er derimod min Overbevisning, at, vare vi vedblevne at leve under den gamle Situation, saa vare provisoriske Finantslove, saaledes som Forholdene havde udviklet sig, utvivlsomt blevne, i alt Fald for nogen Tid, et Ved af vor offentlige Statsret. Jeg hører til dem, der ikke saaledes som det ærede Medlem her lige over for mig (Berg) tro, at den provisoriske Finantslov har ligget som et Program i det nuværende Ministeriums Hensigt og Villie; det tror jeg slet ikke. Den er fremkommen succesfult og baaret frem ved en speciel Anledning, som er os Alle nok som bekendt. Det var paa et Tidspunkt, da personlige Eidskaber fik Lov til at raade stærkere, end de bør, saa vel fra Ministerbanken som i den lovgivende Forsamling. Jeg haaber ikke, at dette Tidspunkt skal vende tilbage. Man har tilfidsfat en gylden Regel, som Horats har givet os. Jeg skal tillade mig at citere den baade paa Latin og paa Dansk. Horats siger:

Animum roge, qui nisi pareat, imperat.

Hunc frenis hunc tu compescas catenis!

Det vil sige: Styr Dit Sind; thi hvis det ikke adlyder Dig, behersker det Dig; derfor læg Tømmer og Bidsler derpaa. Jeg hyl-der saa meget mere denne Regel, som den har

udøvet Indflydelse paa mit eget Liv; thi den blev givet mig med af min Rektor, da jeg forlod Skolen, og det med Nette, thi mit Sind var den Gang ustyrligt. Jeg har siden følt, at hver Gang jeg har fulgt den nævnte Regel, har jeg handlet rigtigt, og naar jeg har forladt den, har jeg haft Grunde til at fortryde det. Vi stode altsaa, før den nye Situation kom frem, i et Slags politisk Raos. Man kæmpede paa begge Sider med de Baaben, man kunde finde, Finantsloven kunde ikke en Gang føres igennem, og andre Love kunde der slet ikke være Tale om at gienneføre, Tilstanden var kaotisk forvirret. Efter min Opfattelse brød saa Fornusten, ligesom en Sol, igjennem den 8de November, og senere udviklede sig det da lagte Grundlag, og ud af dette Raos dannedes ligesom ved Verdens Skabelse de 4 gamle bekjendte Elementer, nemlig Luft, Ild, Vand og Jord. Spørge vi nu, under hvilken af disse Kategorier man som Atom bør indordne sig, er jeg ikke i Tvivl om, hvor jeg vil gaa hen. Jeg vil ikke gaa i Spherne, jeg vil ikke heller gaa i Vandet, og jeg vil lige saa lidt lade mig fortære af Ilden, men jeg vil holde mig til Jorden. Jeg tror, at det er den, der holder længst. Spørger man om, hvem der egentlig er Skaber af den nye Situation, da tror jeg, at man uden Betænkning kan svare, at det er det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds (Berg), der egentlig er Skaber af den nye Situation. Han veed det bestemt ikke selv. Naar han er Skaber af den, er det ufrivilligt, idet han har gjort det nødvendigt for os Andre at skabe den ved den kaotiske Forvirring, som han — ikke alene, det er ganske vist, men — i Forening med mange Andre, med mange Medskyldige har frembragt her i Landet. Foruden de Fordele, der i flere Retninger ville fremkomme ved denne nye Situation, forekommer det mig, at der er een, som ligger klart for Dagen, og denne Fordel er paa dette Ministeriums Side. Det er en bekjendt Sag, at det høie Ministerium i lang Tid har sultet efter at kunne forlade Arenaen med Ære, at kunne omstifte Virkeligheden med Historien, i hvilken det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds (Berg) jo har lovet Ministeriet en Plads (A. H. Nielsen: Kan man være sikker paa det?). Om man kan være sikker derpaa, kan jeg ikke sige; jeg vil ikke borge derfor. Jeg veed heller ikke, om det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds faar en Plads i Historien; det kan være, og det kan ikke være. Smidlertid, hvis man skal slutte fra, hvor vanfælig Samtiden har haft med at sætte sig ind i Tineserne ved „Kronborg Amtstue“ og „Stiftsmidlerne“, kunde man vel være berettiget til at tvivle om, hvorvidt Eftertidens Forskere ville befatte sig med disse subtile Problemer. Jeg tvivler derom, men det vil jeg lade staa hen. Altsaa, for dette Ministerium er der skabt den Situation, at den Forløsning fra